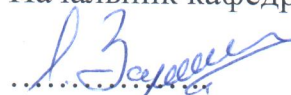

**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ**

Кафедра військової хірургії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Начальник кафедри військової хірургії

Я. ЗАРУЦЬКИЙ

« 01 » 09 2020 року

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ

(для лікарів загальної практики-сімейної медицини)

рівень вищої освіти другий (магістерський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни професійна підготовка (обов'язкова)
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання денна
(денна/заочна)

Київ – 2020/2021 навчальний рік

1. Опис курсу та веб-сайт його розміщення

Навчальна дисципліна «Оториноларингологія» циклу професійно-спеціальної підготовки складена відповідно до освітньої програми підготовки військових лікарів (загальна практика-сімейна медицина) – очна форма навчання.

Навчальна дисципліна «Оториноларингологія» належить до циклу обов'язкових дисциплін за освітньо-кваліфікаційним рівнем: магістр медицини; спеціальність: 222 «Медицина»; спеціалізація: загальна практика-сімейна медицина.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є пропедевтика, діагностика та надання медичної допомоги при хворобах і травмах ЛОР-органів, виконання маніпуляцій при невідкладних станах ЛОР-органів, що особливо актуально для військових лікарів з огляду на сферу їх професійної діяльності – надання медичної допомоги військовослужбовцям в тому числі і під час бойових дій.

Основними організаційними формами навчання є лекційні, практичні заняття та семінарські заняття. Лекції покликані підвищити інтерес слухачів до глибшого самостійного вивчення питань навчальної дисципліни. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання та формують у слухачів навички, а семінарські заняття поглиблюють знання з цієї дисципліни.

Режим доступу до курсу на Навчальному порталі Української військово-медичної академії (УВМА):

<https://mcdl.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=100>

2. Мета навчальної дисципліни

Отримання теоретичних знань, розвиток умінь та навичок лікарів загальної практики з питань діагностики, лікування захворювань і травм ЛОР-органів; виробити вміння обирати лікувальну тактику щодо травмованого/пораненого/хворого; встановлювати показання та проводити маніпуляції та процедури при захворюваннях і невідкладних станах ЛОР-органів; знати основи хірургічної допомоги при хворобах і травмах ЛОР-органів.

3.Завдання вивчення дисципліни:

набуття теоретичних знань і практичних навичок слухачами з загальних, окремих та організаційних питань військової отоларингології в обсязі, необхідному для здійснення їх обов'язків;

здатність до самостійного рішення професійних задач, аналізу та планування своєї професійної діяльності;

здатність організовувати свою працю, застосовувати комп'ютерну техніку в сфері професійної діяльності.

В результаті навчання слухачі повинні знати:

- основні принципи організації отоларингологічної допомоги;

- особливості обстеження постраждалих з пошкодженнями та захворюваннями ЛОР-системи;
- клініку, діагностику, принципи невідкладної допомоги і лікування найбільш поширених пошкоджень і захворювань в отоларингології;
- основні методи і засоби, які використовуються при лікуванні пошкоджень і захворювань в отоларингології;
- основні принципи консервативного лікування отоларингологічних захворювань;
- показання до хірургічного втручання при травмах та основних захворюваннях ЛОР- системи;
- організацію роботи військово-лікарської комісії та вимоги керівних документів щодо огляду військовослужбовців із отоларингологічними захворюваннями та травмами.

4. Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни

4.1. Компетентності, які набуваються під час засвоєння дисципліни

4.1.1 Загальні компетентності:

Здатність використовувати базові теоретичні знання фундаментальних дисциплін для вирішення практичних завдань за призначенням (ЗК-3).

Здатність використовувати знання про основні напрямки та методи наукових досліджень для організації наукових досліджень у військово-медичній галузі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з застосуванням стандартних методик та з використанням програмно-технічних засобів (ЗК-4).

4.1.2. Спеціальні (фахові) компетентності за спеціалізацією (СК) – з врахуванням рекомендацій Всесвітньої організації сімейних лікарів.

Здатність до управління первинним контактом з пацієнтом охоплюючи весь спектр проблем із здоров'ям, ефективно і належним чином надавати первинну медичну допомогу, раціонально використовуючи наявні ресурси охорони здоров'я, здійснюючі моніторинг, оцінку, удосконалення якості та безпечності медичної допомоги (СК-1).

Здатність застосовувати пацієнт-орієнтований підхід, з урахуванням інтересів пацієнта та розглядати його проблеми в контексті існуючих обставин; надавати тривалу і безперервну допомогу, яка визначається потребами пацієнта (СК-2).

Здатність розвивати спеціальні навички вирішення проблем з урахуванням поширеності хвороб та захворюваності прикріпленого населення; надавати допомогу при захворюваннях на ранніх і недиференційованих стадіях; ефективно та раціонально використовувати діагностичні і лікувальні заходи (СК-3).

Здатність до комплексної оцінки стану пацієнта, що мають кілька медичних проблем; управляти та координувати профілактичні заходи, лікування, догляд та реабілітацію (СК-4).

Здатність до орієнтації на громаду та узгодження з наявними ресурсами медико-санітарних потреб окремих пацієнтів і медико-санітарних потреб суспільства, в якому вони живуть (СК-5)

Здатність до цілісного підходу до вирішення проблем із здоров'ям пацієнтів, враховуючи їх фізичні, психологічні, соціальні, культурні особливості (СК-6).

4.1.3. Військово-спеціальні компетентності за спеціалізацією (СКв)

Здатність до організації планування заходів медичної служби та здійснення обліку і звітності у військово-медичних підрозділах у мирний та воєнний час (СКв-1)

Здатність організувати і здійснювати лікувально-діагностичний процес, лікувально-профілактичні заходи та заходи з військово-лікарської експертизи та донорства серед особового складу військової частини у мирний та воєнний час (СКв-3).

4.2. Запланований результат навчання

Згідно з вимогами освітньої програми визначені та сформульовані наступні результати навчання слухачів. Кінцевою метою вивчення дисципліни є:

Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності (РНз-2).

Вміти ефективно організувати роботу в закладі первинної медичної допомоги, з урахуванням нормативної бази та правових аспектів діяльності лікаря загальної практики-сімейного лікаря, роботу в команді, дбати про безперервний професійний розвиток (РНс-1).

Вміти проводити обстеження та ведення хворих із найбільш поширеними захворюваннями ЛОР-органів; надання невідкладної допомоги; забезпечення маршруту пацієнта (РНс-15).

Організовувати планування заходів медичної служби та здійснення обліку і звітності у військово-медичних підрозділах у мирний та воєнний час (РНв-1)

Вміти організувати і здійснювати лікувально-діагностичний процес, лікувально-профілактичні заходи та заходи з військово-лікарської експертизи та донорства серед особового складу військової частини у мирний та воєнний час (РНв-3)

Організувати і надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу військовослужбовцям військової частини у мирний час (матеріально-технічне забезпечення) (РНв-5).

5. Пререквізити

Загальна та топографічна анатомія;
 Воєнно-польова хірургія (Розділ 19 «Травма ЛОР-органів»)
 Амбулаторно-поліклінічна хірургія;
 Воєнно-польова хірургія (знання про бойову хірургічну травму, травматичних шок, організацію надання хірургічної допомоги на війні);
 Воєнно-польова терапія;
 Організація медичного забезпечення військ.

6. Тривалість курсу

Обсяг дисципліни: 60 годин/ 2 кредити ЄКТС.

Лекції: 2 години

Семінарські заняття: 6 годин

Практичні заняття: 30 годин

Самостійна робота: 20 годин

Форма контролю: диференційований залік: 2 години

Термін викладання для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»: 10 робочих днів.

Мова викладання: українська.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Захворювання вуха. Основи аудіології та сурдології.

Тема 2. Отоневрологія та фоніатрія.

Тема 3. Захворювання носа і приносових пазух.

Тема 4. Захворювання глотки, гортані, трахеї, бронхів, стравоходу.

Тема 5. Спеціальні захворювання ЛОР - органів (інфекційні гранульоми).

Пухлини ЛОР – органів.

Тема 6. Травми, сторонні тіла та невідкладна допомога в отоларингології.

Основи пластичної та відновної хірургії.

7. Інформація про викладача

Компанієць Олег Анатолійович, д.мед.н., професор, професор кафедри кафедри військової хірургії, службовець ЗСУ.

Контактна інформація: e-mail: doclor@email.ua; тел. +3806772087768.

8. Методи викладання

Денна форма навчання:

– фронтальна форма навчання, коли усі слухачі під контролем викладача виконують одне і теж завдання одночасно;

– індивідуальна форма навчання, коли слухачі виконують завдання послідовно, один за одним.

При цьому, залежно від необхідності досягнення рівнів знання чи вміння викладач повинен використовувати наступні методи.

За джерелами знань використовують методи навчання:

словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;

наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;

практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота.

Інтерактивні методи – дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра, кейс-метод.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

- пояснювальний (викладач доводить готову інформацію різними засобами, а слухачі її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні наочні посібники, плакати, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня «Знати»;

- репродуктивний головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача;

- проблемного викладу (використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять. Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння слухачами способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння застосовувати їх самостійно. Цей метод навчає слухачів способу отримання знань. З його допомогою вони отримують навички сучасного клінічного мислення);

- частково-пошуковий (евристичний) (для досягнення мети поступового наближення слухачів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань щодо діагностики та лікування захворювань нервової системи, коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить сам слухач;

- дослідницький. є необхідним для повноцінного засвоєння досвіду лікарської діяльності. Викладач використовує його для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності є умовою формування зацікавленості, потребу в такій формі діяльності. Формами застосування цього методу є: завдання на самопідготовку).

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

9. Політика курсу

Відвідування занять під керівництвом викладача є обов'язковим.

При пропуску заняття слухачем з поважної причини, на наступному занятті викладач опитує слухача з відповідної теми з виставленням оцінки. Відпрацювання зараховується при позитивній оцінці.

При пропуску заняття слухачем з неповажної причини, викладач повідомляє про це начальнику курсу та начальнику кафедри для прийняття дисциплінарного рішення. При подальшому допуску слухача до занять, викладач опитує слухача з відповідної теми з виставленням оцінки, а слухач готує і представляє аудиторії реферат на актуальну тему даної дисципліни. Відпрацювання зараховується при позитивній оцінці.

До заліку допускаються слухачі без пропусків занять та з відпрацьованими пропусками.

10. Контроль знань

Поточний контроль: усне опитування – на кожному занятті, вибірково; письмовий експрес контроль – на семінарському занятті, всі слухачі; виступи при обговоренні питань на практичних заняттях – доповідь реферату за індивідуальним завданням.

Модульний контроль: контрольне завдання в кінці змістовного модулю, всі слухачі.

Самоконтроль: питання самоконтролю до кожної теми.

Методи підсумкового контролю: диференційований залік.

11. Шкала оцінок

Максимальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних, семінарських занять та групової вправи, дорівнює 90 балів. За диференційований залік слухач може набрати максимально 40 балів.

Рейтингова оцінка слухача з дисципліни «Отоларингологія» складається з балів, що він отримує під час вивчення дисципліни:

відповіді на 3 семінарських заняттях;

виконання 15 практичних завдань;

проведення заліку з оцінкою.

Система оцінювання за дисципліну

Робота на практичних та семінарських заняттях з дисципліни «Отоларингологія».

Оцінка за одну відповідь дорівнює:

– повне та самостійне виконання практичного завдання

- або повна та обґрунтована відповідь на запитання 5;
 – неповне, але самостійне виконання практичного завдання
 або повна відповідь на запитання 4;
 – виконання практичного завдання за допомогою викладача
 або неповна відповідь на запитання 3;
 – слухачі не здатний виконати практичне завдання навіть
 за допомогою викладача або відсутня відповідь на
 запитання 2.

Максимальна кількість балів на всіх практичних та семінарських заняттях дорівнює:

$$18 \times 5 = 90$$

Мінімальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять з дисципліни, дорівнює:

$$18 \times 3 = 54$$

Критерії оцінювання занять з дисципліни

Тема	Максимальний бал	Мінімальний бал
Тема 1	15	9
Тема 2	10	6
Тема 3	20	12
Тема 4	15	9
Тема 5	10	6
Тема 6	20	12
Всього	90	54
Диференційований залік	40	24
Разом сума балів	130	78

Умови допуску до диференційованого заліку

Залік з оцінкою складається після завершення вивчення всіх тем дисципліни на останньому контрольному занятті.

Слухач допускається до **заліку з оцінкою**, якщо він до його початку ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочим навчальним планом (робочою програмою навчальної дисципліни) та при вивченні дисципліни набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (54 бали).

Критерії оцінювання заліку з оцінкою

Максимальна кількість балів, що може отримати слухач при складанні заліку з оцінкою 40, а мінімальна – 24.

Критерії	Бали
повна відповідь на питання білету	40
не повна відповідь на питання білету	32
часткова відповідь на питання білету	24
відповідь на питання білету містить грубі помилки	0

відсутність відповіді на теоретичне питання білету	0
--	---

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться слухачам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (сума балів), яку слухач набрав з навчальної дисципліни за результатом всіх видів навчальних занять, доводиться до слухача на останньому занятті.

Рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни визначається як сума рейтингового балу, що слухач набрав протягом навчальних занять та рейтингового балу за результатами відповідей на заліку з оцінкою.

Для визначення оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни переводиться згідно з таблицею.

Рейтингова оцінка	Відсоткове співвідношення	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
117-130	90-100	A	відмінно
98-116	75-89	B,C	добре
78-97	60-74	D, E	задовільно
нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати слухач	менше 60	FX, F	незадовільно

Навчальна дисципліна зараховується слухачу, якщо він набрав не менше 78 балів.

Отримані результати вносить до відомості обліку успішності.

12. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни "Отоларингологія"

№ з/п	Види навчальних занять	Кількість годин	Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Захворювання вуха. Основи аудіології та сурдології.					
1	Семінарське заняття	4	Методи дослідження зовнішнього і середнього вуха. Методи дослідження звукового аналізатора. Методи дослідження вестибулярного аналізатора Захворювання зовнішнього вуха: сірчаний корок, фурункул зовнішнього вуха. Дифузний зовнішній отит. Отомікоз. Аномалії розвитку зовнішнього, середнього та внутрішнього вуха і принципи їх лікування. Гострий гнійний середній отит. Мастоїдит, його форми. Отоанtrit у дітей, класифікація, діагностика і лікування. Хронічний гнійний середній отит. Класифікація, патоморфологія. Холестеатома і теорії її походження. Методи консервативного лікування хворих на хронічний гнійний середній отит. Застосування фізіотерапевтичних методів при запальних захворюваннях зовнішнього і середнього вуха: фонофорез, електрофорез, УВЧ, тубус-кварц. Методи хірургічного лікування хворих на хронічний гнійний середній отит. Особливості оцінки скарг, даних анамнезу та загальноклінічного обстеження хворих з порушенням слуху. Психоакустичні методи дослідження слухової функції. Дослідження слуху шепітною і розмовною мовою. Камертональні дослідження. Суб'єктивна аудіометрія. Умови проведення дослідження (апаратура, вимоги до приміщення). Висота, сила, звуку, слухове поле.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем, таблиць. 3. Слайди. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 – С. 142-235 3 – С. 6 - 65
2	Практичне заняття	2	Показання методи трепанації скроневої кістки. Методи пластики шкіри зовнішнього слухового проходу і їх недоліки. Вдосконалення методів пластики шкіри зовнішнього слухового проходу і заушного дефекту. Післяопераційне ведення хворих. Недоліки загальнопорожнинних операцій і методи їх усунення. Показання і протипоказання до слухополіпшуючих операцій. Особливості післяопераційного ведення хворих після тимпанопластики. Отогенні внутрішньочерепні ускладнення: менінгіт, екстрадуральний і субдуральний абсцеси, абсцес великих півкуль мозку і мозочка, синустромбоз і отогенний сепсис. Ураження лицевого нерва. Лабіринтити, класифікація. Гострий і хронічний катар середнього вуха. Секреторний середній отит. Адгезивний середній отит. Надпорогові аудіометричні тести	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Набір схем, таблиць. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 – С. 142-235 3 – С. 6 - 65
Тема 2. Отоневрологія та фоніатрія					

3	Семінарське заняття	4	Загальні питання отоневрології. Методика отоневрологічного обстеження хворих. Окремі питання отоневрології: черепномозкова травма, судинні враження головного мозку, абсцеси мозку і мозочка, неврінома VIII пари нервів, невропатія лицевого нерва	1. План семінарського заняття 2. Набір схем, таблиць. 3. Слайди. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 - С. 23-130
4	Практичне заняття	2	Професійні ураження вестибулярного аналізатора. Голосовий апарат і голосоутворююча система. Теорії голосоутворення. Методи дослідження голосового апарату. Захворювання голосового апарату. . Визначення диференційного порогу сили звуку за методом Люшера. Метод визначення індексу малих приростів інтенсивності звуку – ІМПІ (SiSi) – тест. Адаптація. Співвідношення між сприйняттям тонів та мови. Аудіометричні ознаки різних порушень слухової функції. Вікові зміни слуху. Імпедансна аудіометрія. Фізичні і фізіологічні основи методу. Динамічна тимпанометрія. Методика проведення дослідження. Типи тимпанограм.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Набір схем, таблиць. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 - С. 23-130
Тема 3. Захворювання носа і приноскових пазух					
5	Семінарське заняття	4	Методи обстеження носа і приноскових пазух. Запальні захворювання носа. Аномалії розвитку носа. Гострий нежить. Хронічний нежить, його форми. Хірургічні методи лікування гіпертрофічного нежитю: електрокаустика, кріодеструкція, ультрозвукова дезінтеграція, лазеродеструкція нижніх носових раковин, конхотомія, вазотомія. Вазомоторний риніт, його форми, методи діагностики і лікування	1. План семінарського заняття 2. Набір схем, таблиць. 3. Слайди. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 – С. 236 – 288 3 – С. 66 - 95
6	Практичне заняття	2	Сучасні медикаментозні, гомеопатичні та фітопрепарати для лікування алергічних, неалергічних ринітів. Атрофічний нежить. Озена. Деформації зовнішнього носа, методи хірургічного лікування. Викривлення переділочки носа. Гострі та хронічні синусити. Сучасні погляди на патогенез хронічних синуситів. Класифікація синуситів. Гостре та хронічне запалення лобної пазухи. Гостре та хронічне запалення верхньощелепної пазухи. Гостре та хронічне запалення клітин решітчастого лабіринту. Гостре та хронічне запалення основної пазухи	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Набір схем, таблиць. 3. Рентгенограми хворих. 4. Тематичні хворі.	1 – С. 236 – 288 3 – С. 66 - 95
Тема 4. Захворювання глотки, гортані, стравоходу					

7	Лекція	2	Методи обстеження глотки. Методи обстеження гортані, трахеї, бронхів і стравоходу. Гострий та хронічний фарингіт. Ангін. Ангін Симаповського-Венса . Ангін при інфекційних захворюваннях. Дифтерія глотки. Ураження глотки при захворюваннях крові. Ускладнення гострого тонзиліту: паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, тонзилгенний сепсис. Заглотковий та парафарингальний абсцеси, аденофлегмона ший, розлита флегмона ший, медіастеніт. Хронічний тонзиліт. Класифікація. Консервативне лікування хронічного тонзиліту. Гострий ларингіт. Гострий стенозуючий ларинготрахеобронхіт у дітей. Дифтерія гортані. Гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт. Хондроперихондрит гортані. Конікотомія, трахеостомія. Можливі ускладнення трахеотомії. Стеноз гортані. Хронічний ларингіт. Паралічі гортані. Функціональні розлади гортані	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць. 3. Набір слайдів.	1 – С. 289 – 372 3 – С. 96 – 135
8	Семінарське заняття	4	Ускладнення хронічного тонзиліту. Хірургічне лікування хворих на хронічний тонзиліт. Гіпертрофія піднебінних мигдаликів. Показання до тонзилотомії. Гіпертрофія носоглоткового мигдалика. Аденоїдит. Фарингомикоз (діагностика, клініка, лікування) Класифікація Особливості клінічного перебігу. Симптоми. Діагностика Класифікація Особливості клінічного перебігу. Симптоми. Діагностика Методики інструментальних досліджень Консервативне лікування. Особливості обстеження. Хірургічні методики. Діагностика ускладнень.	1. План семінарського заняття 2. Набір схем, таблиць. 3. Слайди. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 – С. 289 – 372 3 – С. 96 – 135
9	Практичне заняття	6	Методики інструментальних досліджень Консервативне лікування Особливості обстеження Хірургічні методики. Діагностика ускладнень. Реабілітація хворих. Військово-лікарська експертиза.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Набір схем, таблиць. 3. Рентгенограми хворих. 4. Тематичні хворі.	1 – С. 289 – 372 3 – С. 96 – 135
Тема 5. Спеціальні захворювання ЛОР - органів (інфекційні гранульоми). Пухлини ЛОР – органів					
10	Семінарське заняття	2	Туберкульоз верхніх дихальних шляхів і вуха. Вовчак верхніх дихальних шляхів. Склерома верхніх дихальних шляхів. Сифіліс носа, глотки, гортані. Вроджені кісти і нориці ший. Передракові стани ЛОР-органів. Доброякісні пухлини вуха: епітеліома, ангиома, хемодектома та інші. Доброякісні пухлини носа та приносових пазух: кровоточивий поліп носової переділки, папілома, остеома приносових пазух та ін..	1. План семінарського заняття 2. Набір схем, таблиць. 3. Слайди. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 – С.373-415
11	Практичне заняття	4	Ураження верхніх дихальних шляхів при гранульоматозі Вегенера Класифікація Особливості клінічного перебігу. Симптоми. Діагностика Методики інструментальних досліджень Консервативне лікування. Особливості обстеження. Хірургічні методики. Діагностика ускладнень.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Набір схем, таблиць. 3. Рентгенограми хворих. 4. Тематичні хворі.	1 – С.373-415
Тема 6 Травми, сторонні тіла та невідкладна допомога в отоларингології. Основи пластичної та відновної хірургії.					

12	Семінарське заняття	4	Травми вуха: лікарська тактика при травмі вушної раковини та зовнішнього слухового проходу при повздовжніх та поперечних переломах скроневої кістки, при травмі барабанної перетинки. Поєднані травми носа і приносових порожнин, орбіти, черепа. Перелом кісток носа, репозиція та редресація їх Хірургічне лікування при переломах стінок приносових пазух. Травми глотки Травми гортані. Рани шиї, проникаючі в просвіт глотки, гортані, стравоходу, первинна хірургічна обробка рани. Показання до трахеотомії при травмах глотки і гортані. Травми носа та приносових пазух: класифікація, діагностика, лікувальна тактика. Баротравма вуха. Зупинка кровотечі з вуха. Акутравма Носові кровотечі, причини їх. Методи зупинки носової кровотечі, передня та задня тампонада носа, припікання кровоточивих ділянок хімічними засобами	1. План семінарського заняття 2. Набір схем, таблиць. 3. Слайди. 4. Рентгенограми хворих. 5. Тематичні хворі.	1 – С. 414 – 429 2 – С. 300 – 318
13	Практичне заняття	2	Загальна гемостатична терапія при носових кровотечах. Електрокоагуляція, кріодеструкція. Показання до перев'язки магістральних судин при носових кровотечах. Кровотечі із глотки, гортані, стравоходу. Зупинка кровотечі із глотки, гортані, стравоходу, трахеостоми. Сторонні тіла вуха. Сторонні тіла глотки. Сторонні тіла гортані, трахеї, бронхів. Методи усунення сторонніх тіл гортані та трахеї. Трахеобронхоскопія та її ускладнення. Фібробронхоскопія Сторонні тіла стравоходу. Езофагоскопія та її ускладнення. Прилади для езофагоскопії. Отруєння організму. Пластична та відновна хірургія глотки, гортані, трахеї та шийного відділу стравоходу. Методи лікування пацієнтів з розладами голосу. Профілактика порушень голосоутворення.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Набір схем, таблиць. 3. Рентгенограми хворих. 4. Тематичні хворі.	1 – С. 414 – 429 2 – С. 300 – 318

13. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Захворювання вуха. Основи аудіології та сурдології.

Вивчити методи діагностики захворювань вуха.

Тема 3. Захворювання носа і приносових пазух.

Основні методи лікування захворювань носа та приносових пазух.

Тема 4. Захворювання глотки, гортані, трахеї, бронхів, стравоходу.

Основні методи діагностики та лікування захворювань глотки, гортані, трахеї, бронхів, стравоходу.

Тема 5. Спеціальні захворювання ЛОР - органів (інфекційні гранульоми). Пухлини ЛОР – органів.

Клінічно-епідеміологічна характеристика онкологічних захворювань ЛОР-органів.

Тема 6. Травми, сторонні тіла та невідкладна допомога в отоларингології. Основи пластичної та відновної хірургії.

Невідкладна медична допомога при травмах ЛОР-органів.

14. Питання до заліку

1. Оториноларингологія як самостійна дисципліна.
2. Участь молодшого медичного працівника у профілактиці хвороб ЛОР-органів та наданні невідкладної медичної допомоги.
3. Охорона праці медичних працівників на робочому місці.
4. Клінічна анатомія та фізіологія носа і приносових пазух.
5. Хвороби зовнішнього носа.
6. Риніт гострий, хронічний і вазомоторний.
7. Носова кровотеча, невідкладна допомога.
8. Гострі і хронічні хвороби приносових пазух.
9. Клінічна анатомія і фізіологія горла.
10. Аденоїди.
11. Ангіна, види.
12. Хронічний тонзиліт.
13. Гнійні хвороби горла.
14. Доброякісні і злоякісні пухлини горла.
15. Клінічна анатомія та фізіологія гортані і трахеї.
16. Гостре запалення гортані.
17. Хронічне запалення гортані.
18. Гострий і хронічний стеноз гортані.
19. Показання до подовженої інтубації, трахеостомії.
20. Пухлини гортані.
21. Клінічна анатомія та фізіологія органа слуху.
22. Хвороби зовнішнього вуха.

23. Хвороби середнього вуха: гострий середній отит, хронічний середній отит, мезотимпаніт, епітимпаніт.
24. Хвороби внутрішнього вуха (лабіринтит, отосклероз, нейросенсорна туговухість).
25. Внутрішньочерепні отогенні ускладнення.

15. Рекомендована література

Основна (базова)

Основна (базова)

1. Оториноларингологія: підручник / Д.І. Заболотний, Ю.В. Мітін, С.Б. Безшапочний, Ю.В. Дєєва. — 3-є вид., випр. — К. : ВСВ «Медицина», 2017. — 472 с.
2. Воєнно-польова хірургія / за ред. Я.Л. Заруцького, В.Я. Білого. — К.: Фенікс, 2018. — 552.
3. Невідкладна допомога в оториноларингології: навч.посіб. / О.М. Науменко, В.М. Васильєв, Ю.В. Дєєва. — К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 144с.

Додаткова

1. Антонів В. Ф., Заболотний Д. І., Прокопів І, М., Новоутворення вуха. К. Здоров'я, 2011, -184с.
2. Акимов А. Г., Базаров В. Г., Филимонов В. М. Вестибулярные и слуховые нарушения при шейном остеохондрозе К. Здоров'я, 2012, -192с.
3. Актуальні питання мікрохірургії вуха та захворювання верхніх дихальних шляхів. Збірник матеріалів республіканської науково-практичної конференції. К. 2012, -141с.
4. Базаров В. Г. Клиническая вестибулометрия.-К. Здоров'я, 1990, -96с.
5. Евдощенко Е. А., Косаковский А. Л. Нейросенсорная тугоухость. К. Здоров'я, 2019, -110с.
6. Іськів Б. Г. Меатотимпаноластика у хворих на хронічний середній отит. К. 2012, -112с.
7. Іськів Б. Г. Неотложная медицинская помощь в отоларингологии. В кн. «Неотложная мед. Помощь», под ред. Трещинского А. И., 2013, с. 70-73.
8. Клименко Д. И. Хронические заболевания вестибулярного и слухового анализаторов. Днепропетровск, ДДУ, 2014, -122с.
9. Лайко А. А. Невідкладна допомога в дитячій отоларингології. К. Здоров'я, 2004 -255с.
10. Преображенский Н. А., Гольдман И. И. Эксудативный средний отит. М. Медицина, 1987, -241с.
11. Плужников М. С., Лавренова Г. Б. Воспалительные и аллергические заболевания носа и приносовых пазух, К. Здоров'я, 1990, -144с.
12. Родин В. И., Лавренова В. К. Лекарственные растительные средства в отоларингологии. К. Здоров'я, 1989, -72с.
13. Солдатов И. Б. Руководство по отоларингологии. М. 1997, -225с.

14. Наказ міністра оборони України № 2 “Про затвердження положення про військово-лікарську експертизу та медичний огляд у Збройних Силах України” від 4 січня 1994 р. – Київ, 1995. – 448 с.

15. Наказ міністра оборони України № 207 “Про внесення змін та доповнень до наказу Міністра оборони України від 4 січня 1994 року № 2” від 12.07.99 р. – Київ, 1999. – 135 с.

16. Лайко А.А., Заболотний Д.І., Синяченко В.В. Обсяг і методи обстеження об’єктивного статусу у дітей з ЛОР-патологією. – К. Логос. – 2000.- 137 с.

17. Лисенко О. Дослідження слуху. – Київ. “КВІЦ”. – 2000. – 176 с.

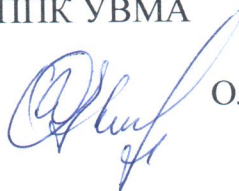
18. Горохов А.А. Отонейрохирургия. - С-Петербург.-2000. – С. 126 с.

19. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції) – К.: Фарм Арт 2000 –380 с.

20. Зенгер В.Г., Наседкин М.М. Повреждения гортани и трахеи. - М.: Медицина. – 1991.- 210 С.

Провідні лектори:

Професор кафедри військової хірургії ФППК УВМА

Олег КОМПАНИЕЦЬ